

Ympäristöterveydenhuollon toimivallan siirto

ES ytltk 03.09.2025 § 28
535/00.01.01/2023

Toimivallan siirtäminen laajasti viranhaltijoille on yleinen ja keskusviranomaistenkin suosittama toimintatapa ympäristöterveydenhuollossa. Toimivallan siirtäminen nopeuttaa, joustavoittaa ja yksinkertaistaa asioiden käsittelyä.

Ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntö on varsin yksityiskohtaista, eikä useimmiten jätä merkittävästi harkintavaltaa päätöksen tekijälle. Lisäksi ympäristöterveydenhuollon keskusviranomaiset (Ruokavirasto ja Valvira) ohjaavat valtakunnallisella tasolla hyvin yksityiskohtaisesti valvonnan linjauksia.

Elintarvikelain 27 §:n mukaan kunta huolehtii toimialueellaan elintarvikevalvonnasta siten, kuin elintarvikelaissa säädetään. Kunnassa nämä tehtävät hoitaa kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin. Mitä elintarvikelaissa säädetään kunnasta, koskee myös kuntayhtymää ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-aluetta. Kunnanvaltuusto voi antaa lautakunnalle tai toimielimelle oikeuden siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle tai jaostolle. Tämä koskee myös elintarvikelain 55-59 ja 67 §:ssä tarkoitettuja hallinnollisia pakkokeinoja.

Terveysuojelulain 7 §:n mukaan kunnan terveydensuojeluun kuuluvista tehtävistä huolehtii kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin (kunnan terveydensuojeluviranomainen). Valtuusto voi antaa kunnan terveydensuojeluviranomaiselle oikeuden siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle tai jaostolle. Kunnan terveydensuojeluviranomaisella ei kuitenkaan ole oikeutta siirtää 6 §:ssä tarkoitettua valvontasuunnitelman hyväksymistä koskevaa toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle. Terveysuojelulaissa on mahdollistettu toimivallan siirtäminen kaikista kunnan terveydensuojeluviranomaiselle kuuluvissa tehtävistä myös muissa lainsäädännöissä. Tämän mukaisesti kunnan terveydensuojeluviranomaisen voi siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalleen vaaratiedotteen antamisesta (Laki vaaratiedotteen antaminen 466/2012, 3 §).

Päätöksiin, joiden toimivalta on siirretty viranhaltijoille elintarvike- ja terveydensuojelulain nojalla, ei sovelleta otto-oikeutta. Kuntalain 92 §:n mukaan otto-oikeutta voidaan käyttää asioissa, jotka kuntalain nojalla on siirretty alemmalle viranomaiselle. Kun toimivalta on siirretty erityislain nojalla, ei kuntalain mukaista otto-oikeutta ole. Lisäksi kuntalain 92 §:n mukaan ylemmän toimielimen käsiteltäväksi ei saa ottaa lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita. Elintarvike- ja terveydensuojelulain nojalla päätettävät asiat ovat tällaisia. Säkylän kunnanvaltuusto on 13.11.2023 antamallaan päätöksellä (§ 41) hyväksynyt Säkylän kunnan uudistetun hallintosäännön, joilla ympäristöterveydenhuollon toimivaltaa siirrettiin viranhaltijoille tupakka-, lääke- ja säteilylakien mukaisissa asioissa sekä lausuntojen antamisessa. Lisäksi uudistetussa hallintosäännössä annettiin ympäristöterveyslautakunnalle oikeus siirtää toimivaltaansa edelleen alaisilleen viranhaltijoille elintarvikelain 27 §:n ja terveydensuojelulain 7 §:n nojalla.

On tarkoituksenmukaista, että ympäristöterveyslautakunta valtuustokauden alussa päättää toimivallan siirrosta oman toimikautensa ajaksi. Esityslistan liitteenä on taulukko, johon on luetteloitu ympäristöterveydenhuollon johtajalle, hygieenikkoeläinlääkärille, valvontaeläinlääkäreille ja terveystarkastajille siirretty toimivalta. Taulukossa on esitetty myös toimivallan siirtämisen jälkeen lautakunnan päätettäväksi jäävät elintarvike- ja terveydensuojeluvalvonnan substanssiasiat. Voimassa oleva päätös toimivallan siirrosta on esityslistan oheismateriaalina.

Lisätietoja	vt. ympäristöterveydenhuollon johtaja Jonna Aro, puh. 044 707 2930
Esittelijä	Ympäristöterveydenhuollon johtaja Jonna Aro
Päätösehdotus	Ympäristöterveyslautakunta päättää siirtää toimivaltansa elintarvikelain 27 §:n ja terveydensuojelulain 7 §:n nojalla liitteenä olevan taulukon mukaisesti ympäristöterveydenhuollon johtajalle, hygieenikkoeläinlääkärille, valvontaeläinlääkäreille ja terveystarkastajille. Tällä päätöksellä kumotaan Etelä-Satakunnan ympäristöterveyslautakunnan tekemä päätös (17.9.2024 § 22) ympäristöterveydenhuollon toimivallan siirrosta.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin. Pöytäkirjan liitteenä on taulukko toimivallan siirrosta. =====